

Варто відмітити, що сьогодні розвиток туризму та сфери обслуговування в Україні можливий лише за умов комплексного підходу, орієнтації на якість надання послуг, професіоналізму працівників.

Після COVID-19 туризм та сфера гостинності стали іншими. Туристи почали більше цінувати безпечні, сучасні, екологічні, індивідуальні подорожі. Також, широкого розвитку набули технологічні інновації, безпека та впровадження сучасних технологій в підприємства гостинності набули великої популярності серед відпочиваючих.

Туризм та індустрія гостинності – це дві важливі сфери економіки, які продовжують розвиватися і адаптуватися до нових реалій. Головними факторами

майбутнього розвитку залишаються інновації, сталий розвиток та персоналізація послуг.

Перелік використаних джерел

1. Поворознюк І. М., Кирилюк І. М. Перспективи розвитку ринку хостелів в Україні. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. № 4 (95). С. 113–120.
2. Сидорук А.В. Тенденції регіонального розвитку туристичної галузі в умовах воєнного часу. Збірник праць міжнародного науково-практичного форуму (м. Львів, 19–21 квітня 2023 р.). Львів: «Камула», 2023. С. 31

Сігеті Е. М., студентка 1 курсу ОС “Магістр”,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Гапак Н.М., к.е.н., доц.,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

АГРОТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Агротуризм – це сучасний формат взаємодії між фермерським господарством і туристичними послугами, який набуває все більшої популярності у світі. Він включає відвідування ферм, підприємств тваринництва та інших сільськогосподарських об’єктів, де туристи можуть ознайомитися з процесом виробництва аграрної продукції та насолодитися відпочинком у затишній атмосфері сільської місцевості [4].

З 2020 р. темпи розвитку екотуризму та агротуризму, в тому числі в Україні й світі, загалом сповільнилися. Був час, коли туристична діяльність зменшилася через поширення коронавірусу (COVID-19). В Україні вартість проданих туристичних путівок у 2020 р. знизилася на 54%, що еквівалентно 32434 млн грн порівняно з 2017 р. Привабливість для українських туристів значно знизилася після масштабного військового вторгнення РФ у 2022 р. через військові дії та зайнятість значної частини зони відпочинку. Українські

та іноземні туристи об'єктивно оцінюють Україну як непривабливу для туризму [3].

Навіть попри напад росії на Україну у 2014 р., з того часу в Україну зайшло чимало європейських проєктів, які опосередковано підтримують розвиток агротуризму. До прикладу, ще у 2017 р. реалізовувався проєкт «Географічні зазначення в Україні» [5]. Його робота сприяла реєстрації перших українських продуктів з географічним зазначенням — Гуцульської овечої бриндзи, Гуцульської коров'ячої бриндзи та Мелітопольської черешні.

Завдяки сертифікації за схемами якості системи географічних зазначень деякі виробники вже змогли реалізувати агротуристичні напрями. Зокрема, на основі полонинських господарств, де виготовляють Гуцульську овечу бриндзу та Гуцульську коров'ячу бриндзу у 2021 р. створили культурно-туристичний маршрут «Гуцульські сирні плаї». Тільки за перші 6 місяців роботи маршруту, на його локаціях побувало майже 6,5 тис. людей [5].

Потрясіння, спричинені війною, вносять великі зміни і залишають глибокі рани, створюється нова спадщина, а постконфліктний «туризм пам'яті» з часом змішується з іншими напрямками — культурним, гастрономічним, спортивним, гірським, морським, зеленим та іншими видами туризму. Наприклад, Київщина — потужний туристичний магніт, де сільський туризм має достатній потенціал та всі можливості для успішного й сталого розвитку — унікальний природний комплекс, сприятливий клімат, родючі землі, гостинність місцевих жителів, об'єкти відпочинку у сільській місцевості: садиби, селянські та фермерські господарства, річки, ставки тощо [5]. Очевидно, що залучення значних інвестицій від приватних інвесторів є надзвичайно складним завданням через високі ризики та нестабільність ситуації. Водночас, альтернативними шляхами фінансування можуть стати державні та міжнародні субсидії, грантові програми, пільгові кредити для агробізнесу, а також використання власних коштів фермерських господарств та підприємств. Для успішного відновлення агротуристичного бізнесу необхідно розробити ефективні стратегії, орієнтовані на підтримку внутрішнього туризму, залучення місцевих громад до прийняття рішень та підвищення обізнаності про переваги агротуризму як для економіки регіонів, так і для покращення добробуту населення [2].

Розвиток агротуризму може сприяти покращенню соціально-економічних умов у сільській місцевості, що є особливо важливим в умовах нестабільності. Збільшення туристичних потоків навіть у локальних масштабах здатне стимулювати попит на місцеву продукцію та послуги, створювати нові робочі місця та сприяти збереженню культурної спадщини. Водночас, для забезпечення стійкого розвитку галузі важливо враховувати як позитивні, так і можливі негативні наслідки, зокрема екологічне навантаження та можливе погіршення умов життя місцевого населення. Ефективна інтеграція агротуризму в економіку сільських територій вимагає створення безпечних туристичних маршрутів, підвищення якості послуг та адаптації туристичних продуктів до сучасних умов [3].

Агротуризм в Україні має великий потенціал для зростання, однак його реалізація вимагає подолання низки економічних, правових та соціальних викликів. Головним напрямом відновлення та розвитку агротуризму на сільських територіях в повоєнний період буде вивчення досвіду країн, які пережили війну, щоб зрозуміти як повинен відроджуватися туризм в післявоєнний період. Драйверами перезапуску агротуризму в повоєнному відновленні України можуть стати такі сучасні види туризму як волонтерський та солідарний. Наразі, коли часи для туризму надскладні, вони допомагають подивитися на кризу як на новий етап розвитку, розгледіти не лише суцільні збитки від війни, а й нове бачення розвитку туризму на сільських територіях [1].

Перелік використаних джерел

1. Дуга В. Напрями повоєнного відновлення вітчизняного агротуризму. Економіка та суспільство. 2024. №60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-129> (дата звернення: 19.04.2025).
2. Микитас А.С., Аверчева Н.О. Відновлення сфери агротуризму у післявоєнній відбудові сільських територій. Матеріали конференції (збірник). Херсон: Херсонський державний аграрно-економічний університет. 2023. С. 18-21.
3. Патика Н. І., Гловацький Д. В., Василенко В. А. Соціально-економічний вплив екотуризму на регіональний розвиток: висвітлення позитивних і негативних аспектів. Економіка. 2024.
4. Агротуризм для сталого розвитку. URL: <https://agro-business.com.ua/agro/idei-trendy/item/26629-ahroturyzm-dlia-staloho-rozvytku.html> (дата звернення: 20.04.2025).
5. Агротуризм і сьогодення: розваги у воєнний час чи острівки спокою, які розвивають громади. URL: <https://www.growhow.in.ua/ahroturyzm-i-sohodennia-rozvahy-u-voienyny-chas-chy-ostrivky-spokoiu-iaki-rozvyvaiut-hromady/> (дата звернення 11.04.2025).

УДК 338.483(477)

Ставничка Н.І., PhD з економіки,
асистент кафедри менеджменту та адміністрування,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Бойчук О.І., здобувач бакалаврського рівня.

ПРО ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ПРИКАРПАТТЯ

Івано-Франківська область – одна з провідних в Україні з розвитку туристичного бізнесу. Область володіє потужним рекреаційно-туристичним та соціально-економічним потенціалом. Важливим є і те, що в умовах війни є віддаленою від місць ведення бойових дій. І це в сукупності приваблює